

CENA NAROČNINI:

Za eno leto \$2.00
 Za pol leta 1.25
 Za ZDA. 3.00

Edinost

EDINOST

206 Adelaide St. W.
 Toronto, Ont.

Entered as second class matter at
 the Post Office Dept. Ottawa.

Vol. 2 No. 30.

Price 5.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV
 TORONTO, ONTARIO PONEDELJEK, 30 AVGUSTA, 1943.

Cena 5c.

Leto 2 Štev. 30.

Nacistični vjetniki na begu

Kingston, Otn. Avg. 27 — Devet od devetnajst nacističnih vjetnikov, katerim se je danes zjutraj posrečilo uiti iz taborišča potom odvodne cevi za kanalizacijo, je dosedaj aretiranih. Deset se jih nahaja še na svobodi neznano kje.

Nadzorne oblasti taborišča trdijo, da so se nacistični vjetniki poslužili odvodne cevi, ki drži v jezcu od taborišča. Prednedavnim smo poročali o begu nacističnih vjetnikov iz taborišča pri Monteeth, nedaleč Timmins, ki se so poslužili izkopati tunel in zahvaljeno bodo da je stražnik ob pravem času zasledil poskus na beg večjega stevila. Nekaj podobno temu, se so kakor razvidno poslužili nacisti v taborišču, nedaleč Kingstona, kjer se je 19-tim posrečilo uiti.

Takoj vprič tega slučaja, poklicano je vojaštvo in civilna policija, zasledovati ubežance. Naproša se tudi prebivalstvo povsod, da je pozorno na sumljive osebe, ter na ta način pomaga izslediti nacistične vjetnike, ki so še na begu.

Vsekakor značilno je, da se pojavljajo skoraj pogostoma taki

NEMIRI V DANSKI

Stokholm. — V Danski so nastali resni nemiri in ejprišlo na več krajih do spopada med kraljevsko gardo in nemškimi posadkami. Nadalje ista poročila trdijo da so uprli mornarji na 40 ladij, ki so bile v pristanišču v Kopenhagen, ter nekatere od njih usle v Švedska pristanišča.

Izdan je ukrep obsednega stanja in nova nacistična pojanja so poslana z tanki in drugim orožjem proti danskih upornikov. Tudi je izdan ultimatum s strani nacističnih oblasti, ki si prizadevajo obdržati militaristično oblast v Danski, proti kateri narašča narodni revolt.

ATENTAT NA KRALJA BORISA

Berne 27 Avg. — Kakor razvidno iz tukajšnjih poročil, ni poslužila sreča bolgarskega kralja Borisa, ko se je povrnil v posebnim vlakom v Bolgarijo iz pogovora s Hitlerjem. Pogovori se so vršili nekje v glavnem komandnem stanu Hitlerja, pravi to poročilo. Na zadnji postaji nedaleč prestolice bolgarske, je izvršen atentat na kralja Borisa, kateri je zadet z tremi strelji iz samokresa, ko je hotel vstopiti v svoj avtomobil. Njegovo stanje pravi vest, je vsekakor kritično za-

Mimmler dobil večjo oblast

London — Od tukaj trdijo poročila, da je v nemških fašističnih krogih nastopila sprememba s ozikom na sigurnost notrajnega uradovanja fašistične oblasti.

Odvratni zločinec in šef tajne policije Gestapa, Henrich Himler, je imenovan za ministra notrajnih del, odnosno namestnik Dr. W. Frick, kateri je pa imenovan "oskrbnikom" čehoslovaške.

Položaj ministra notrajnih del, je dal večjo oblast v roke dosedaj znanemu zločincu, kateri je odgovoren za tisoče in tisoče nedolžnih žrtev tako v Nemčiji, kakor tudi drugih okupiranih državah, za-

poskusi iz taboršč nacističnih vjetnikov. Kje in kakšen je resničen vzrok da taki poskusi pridejo do svojega uspeha, je seveda vprašanje, ki ni dovolj pojasnjeno. Čas je, da se na podlagi dosedajnega uspeha za beg, preišče do cela odgovornost in spreči v bodoče.

Delavska vlada v Avstraliji zmagala

Sdney, Avstralija 22 avg. — Kakor smo prej poročili, 21 avgusta se so vršile volitve v Avstraliji. Vlada premijera John Curtina, je zmagala z ogromno večino pri sedajšnjih volitvah.

Če tudi niso tozadevna poročila na raspolago v podrobnosti, dozdeva se da bo Curtinova vlada imela v vladni zbornici od 50 do 70 poslancev. V zbornico senata, so izvoljeni vsi laboristični kandidati po številu 19.

Kakor o zadnjih provincialnih volitvah v Ontario, tako tudi o volitvah v Avstraliji, so razni komentariji in tudi pogovori. Jasno je, da je narod v Avstraliji, kakor v Ontario, zapustil stare reakcionarne stranke zavedajoč se, njihovega dela v preteklosti, ter dal svoj glas strankam in kandidatom, ki bodo delno spreminjali socialne reforme v državi in provinciji v prid delovnega ljudstva.

Med drugim "Toronto Star" pravi: "Ni izključeno da bo po zmagi v Angliji delavska vlada, oziroma laboristična, kajti že zdaj vse kaže, da narod gre za progresom in večimi reformami v gospodarskih in tudi demokratičnih ozirih". Imenitno bi pa bilo, da zastopa idejno tudi tukaj v deželi za tako spremembo, ki je očitno potrebna in bo le v interesih naroda in države.

radi ran. (Toda poslednje vesti trdijo da je podlegel ranam). Strelji so zadeli kralja v trebuh, zato se dozdeva da bi tudi lahko podlegel ranam. Kolikor je sicer priljubljen v bolgarski, najbolj za-trjuje ta slučaj, ko se je povrnil iz pogovora s Hitlerjem, mesto navdušenega naroda, ga je pozdravilo nekoliko strelcov iz samokresa. Vest vsekakor pravi da je atentat izvršil policijski načelnik, ki da je naklonjen Sovjetski Uniji.

Ista vest nadalje trdi, da bi radi smrti kralja lahko nastale zelo resne razmere v Bolgariji. Celo da bi lahko prišlo do prevrata proti sedajnjemu režimu. Kajti narod ogorčeno demonstira proti sedajnjemu režimu in zahteva prekinitvev odnošajev z fašistično Nemčijo, ter splošno z osiščem. To pa dovolj jasno pove, kakšne so razmere v bolgarski in kako je narod razpoložen in vdan dosedajnim krmilcem, ki so kljub njegove volje, sodelovali z fašističnimi zločinci.

sužnjene Evrope. Zdi se pa, da je ta sprememba nasledila iz strahu pred narodnim revoltom, ki tudi v Nemčiji kipi, poleg drugih krajev v Evropi. In le krvnik, ki ga v tem oziru tipično izraža Himmler, je pripravljen zatirati narodni revolt, pobijati nedolžne žrtve in na ta način vsekakor podaljšati umirajoče življenje nacistični oblasti.

Pregled bojovnih crt proti fasizmu

RDEČA ARMADA PRODIRA PROTI REKE DNJEPRA OB HARKOVU-POLTAVA CESTI NA JUGU IN PROTI BRYANSKU NA SEVEROZAPADU. NAD SEDEM MILIJON MOŽ NACISTIČNE ARMADE JE V 22 MESECIH POBITO, RANJENIH IN ZAVJETIH NA VZHODNI BOJNI ČRTI.

Enomesečna ofenziva Rdeče Armade se približuje na južni in severozapadni strani izmed Poltave in Bryanska, reki Dnjepr. Točasno je ne le dosegla črto uspeha v minulih zimski ofenzivi pri Harkovu, ampak je le nekoliko milj odaljena od Poltave, meda poslednja utrdba nacističkega odpora na to stran reke Dnjepra. Ravno tako prodira na severozapadni strani proti Bryansku. Vojni strokovnjaki predvidevajo, da je namen sedajne ofenzive Rdeče Armade, pognati sovražnika na drugo stran obrežja reke Dnjeper, ter se tu utrditi in zbrati nove moči, za nadaljevanje ofenzive enkrat v zimskih mesecih.

Zelo odločne borbe so medtem v teku ob Donets reki, južnovzhodno od Vorosilovgrada in južno od Izjum-a. Na tem kraju je sovražnik pretrpel le v nekoliko spopadih,

nad dva tisoč mož, ter vničeno je večje število tankov, topov in bojnih letal vzadnjem tednu.

S zavzetjem Zenkova, na Harkov —Konotop državni cesti, se Rdeča Armada neposredno približuje Poltavi, ter tudi reki Dnjeper, zapadno pa proti Kijevu, prestolici sovjetske Ukrajine.

Ob zavzetju Harkova, Zenkova in drugih mest v sedajni ofenzivi, so se vršile večje svečanosti v Moskvi in tudi drugih mestih Sovjetske Unije. Narod, ki z posebno navdušenostjo zasleduje vsak korak napredka Rdeče Armade, je navdušeno klical Rdeči Armadi, ter njemu vrhovnemu poveljniku maršalu, Stalinu. Stalin je naslovil narodno čestite častnikom in vojakom na bojni črti. Istočasno ob tej priložnosti izdala je izjava sovjetske komande, ki pravi, da so nacistične

izgube zadnjih 22 mesecev dosegle sedem milijonov, ubitih, ranjenih in vjetih vojakov in častnikov. Ze samo to število očitno daje razumeti vzhodno bojno črto, ki je ne le izjema v zbrani nacistični moči, ampak tudi po surovosti nad civilnem prebivalstvom v okupiranih krajih. Na tisoče nedolžnega prebivalstva raznih mest in vasi, je nemilosrdno pobito in celo na poseben način zastrupljeno z plinom.

Vzhodna bojna črta je izmenjala svetovni položaj, postala istočasno rešiteljica človeštva pred fašistično tiranijo, ter je tudi danes ena od osnovne moči svetovnega fašizma.

Ta resničnost prebuja progresu in napredu naklonjene sile v svetu, proti odlašanju ustanovitve druzg fronte v zapadni Evropi. Zlomiti Hitlerjevo vojno mašino, pomane izlomiti hrbenico osišču.

PREGLED ZAVEZNIŠKIH OPERACIJ

Sicilija in še nekoliko drugih otokov med temi tudi zloglasni "hudičevi" otok Musolinija, Lipari, je okupirano po zavezniški armadi. O večjih vojnih operacijah na tem kraju zaenkrat ni, razen zračnega bombardiranja raznih mest v Italiji in Nemčiji.

Zavezniški letalci so bombardirali Milan v severni Italiji. Napram poročilom se trdi, da je to mesto vničeno za 60 odstotkov. Tudi nekatera druga mesta v Nemčiji so bila precej prizadeta, posebno Hamburg in Berlin. Na tisoče tonov so zavezniški letalci vrgli na ta mesta eksploziva. Tako je bil zadet tunel čez reko pri Hamburgu, kateri je služil tako za prehod, kakor tudi zavetje prebivalcev. Toda pri tem je izgubilo 18.000 ljudi življenje, ko je bil zadet tunel.

Dosedaj nobenega uspeha ni in tudi ne izgleda da se bo dosegel drugači dokler italijanski narod ne strmoglaviti Bodoglijev fašistični režim, da se Italijo izključi iz vojne. Naglašja se, da je trenotek

pred novimi operacijami invazije novodno Italije. Bodogli in fašistična klika žnjim na čelu, si prizadeva z drastičnimi ukrepi obdržati oblast, proti narodni revolti, ki ni potihnila kljub ukrepom.

Severna Italija je vsekakor središče notrajnega revolta proti Bodoglijevemu režimu. Od druge strani v delu Slovenije, t. j. slovenskem Primorju, pokret Narodne osvobodilne Fronte, se množi z naglico. Kot dokaz temu je najbolj očitna izjava demonstrantov v Ljubljani, ki so klicali: "Enotna borba proti nemških okupatorjev v Jugoslaviji in Italiji." Znano je, da so Italijani v celoti dokaj ogorčeni prot Nemcem, ki si lastijo gospodstvo v Italiji, celo na račun svojih fašističnih privržencev. Prej ali pa slej bodo klici ljubljanskih demonstrantov postali dovolj močni v resnični "ljudski fronti", katera bo predstavljala ne le silo jugoslovanskega in italijanskega naroda, ampak demokratično in svobodoljubno pravičnost za en in drugi narod. Kakor je omenjeno v zadnji

dni ni bilo večjih vojnih operacij po zavezniški armadi. Zdi se, da je sedajna že šesta konferenca med Churchillom in Roosveltom s ozikom na to, precej vezana. Posamezne izjave so dokaj povoljne o bodočih vojnih operacijah, če se jih vresniči ob pravem času in na najbolj važnem položaju in kolikor se tiče Evrope. Vsekakor bodočnost bo opravičila njihovo vrednost, toda stari pregovor pravi: "dosti grmljenja — malo dežja".

Zapadna Evropa je ključ do skorajšnje zmage in zmanjšanju ogromnih materijalnih in ljudskih žrtev tako na bojnih črtah, kakor tudi v zasuzjenih pokrajinah. Narodi v zasuzjeni Evropi, težko — zelo težko pričakujejo pomoč za rešitev. Ponavljajoče obljube in poslanica za strpljivost — čakati in čakati na tako pomoč, daje najboljše priložnost fašistični propagandi, ki izkorišča odlašanje invazije v svoje svrhe propagandno in tudi vojaško. Čas je, da dejansko izpolnimo obljube tako konference v Casablancu, kakor tudi zdaj v Quebecu.

VELIKE ZMAGE PARTIZANSKE ARMADE V JUGOSLAVIJI

Narodna Osvobodilna in Partizanska armada, katere vrste so kronane z narodno slavo in častjo, kot osnovna opora Slovencev, Hrvatov in Srbov v Jugoslaviji in tudi drugod za narodno osvobojenje; za novo narodno in demokratično Jugoslavijo, je izbojevala nove zmage.

Pod vodstvom Vaso Todoroviča, Krajske brigade na poseben način izvedla je operacije proti sovražnega aerodroma v Radovcu, nedaleč Sarajeva. Imenovani je izdelal v podrobnosti načrt za napad in razvrstil svoje udarne skupine, ki se so junaško borile celo noč, ter proti jutro končno okupirale aerodrom. Te skupine so ob tej priložnosti vničile 34 nemških aeroplanov, med temi štiri "Junker" izdelka, 18 bombnikov "Dornir" in 6 "Vlenhen" bombnikov.

Vest o tako sijajnem uspehu Krajske brigade, se je raznesla

bliskovitem tempom izmed prebivalstva, ki je navdahnila jugoslovanske patriote, da s podvojeno vdanostjo do svoje domovine in interesov naroda, nadaljujejo osvobodilno borbo proti okupatorjev.

Seveda ta vest ni bila všeč nacističnim silam zbranih ob raznih važnih položajih posebno železniškem prometu, zato so bila poslana pojačanja v Sarajevo. Toda oddelki narodne osvobodilne in partizanske

OSEMNAJST TISOČ POTOPLJENIH

London — Osemnajst tisoč ljudi se je potopilo, ko je bil zadet tunel po zavezniškem zračnem napadu na Hamburg v Nemčiji. Tunel "Elbe" je navodno bil izpod reke in je služil za zavetje pred zračnim napdom, trdi vest iz Zuricha v Sviči.

NOVA DELAVSKA STRANKA

POTOM NARODNE ENOTNOSTI K USPEŠNI ZMAGI JE GESLO NOVE STRANE

Toronto — Zadnjega tedna je takaj zborovalo okrog 500 delegatov raznega poklica, ter vstanovilo novo delavsko progresivno stranko. Nikdar prej se ni izražala tako potreba vstanovitvi delavske progresivne stranke, kakor danes. Temu dokaz je omenjena konvencija z takim številom delegatov iz raznih krajev dežele; raznega poklica v javnem udejetovanju, ter tudi po spolu. Izmed 500 delegatov okrog 175 so člani unijskega pokreta, ter ena tretina delegatov so bile delavke. Poleg tega večje število umetnikov, advokatov, duhovnikov United Church, ter novo izvoljeni delavski poslanci za provincialne zbornice in poslanci federalnega parlamenta. Iz tega razvidno je, da je nova stranka ne le nadomestila praznino med delavci in farmerji z ene in druge strane praznino narodnega soglasja, ampak ono praznino političnega vodstva v resnih zadevah delavcev, farmerjev in naroda v splošnem.

Takoj v pričetku tekoče vojne, komunistična stranka in število delavskih klubov, nekaterih verskih skupin, je bilo podvrženo ven zakona. Večje število voditeljev obsejano v koncentracijski taborišča itd. Nedvomno da so take razmere povzročale nezadovoljstvo med delavci, tudi elementi, ki so naklonjeni resnično delavskemu pokretu in delavski stranki. Razne obtožbe z "rdečim strašilom" so saj za današnji čas brez podlage, ker cel svet ve, da je to izključno izum proti narodne enotnosti vprid fašizmu in sebičnih finančnih krogov. Demokratična načela v dejanskem pomenu zagotavljajo sicer ono dostojno svobodščino ljudstvu, da v obsegu

državne ustava izraža svoje politične nazore po svobodnem izboru pripadati stranki, skupini v političnih, verskih ali pa narodnih ozirih. Toda s ozirom na to v marsikaterih slučajih resnica je ravno nasprotno. Nekaj takega so čutili kanadski delavci in farmerji od pričetku vojne in celo danes so preočiti znaki proti demokratičnim načelom v deželi.

Kanadski delavec in farmer, zanjeta prednost v vojni proizvodnji sorazmerno po številu prebivalstva z daleč močnejšimi državami. Torej skrajni je čas, da tudi v socialnih, gospodarskih in političnih zadevah, govorita potom svoje stranke, katera je že v vstanovitveni konvenciji demonstrirala svojo vdanost domovini; pripravnost za totalno vojno; brezkompromisno zmago nad fašizmom, ter pravično preureditev socialnih, gospodarskih in narodnih vprašanj po vojni.

Potom narodne enotnosti k uspešni zmagi nad sovražnikom, ter pravično preureditev po vojni, je načelo delavske progresivne stranke. Njena aktivnost med delavci in farmerji, bo vsekakor pospešila narodno enotnost, obenem pa najboljša opora, da bodo njihovi interesi zaščiteni in zavarovani. Njen namen je pridobiti čimveč članov in z tem pospešiti delovanje v splošnih zadevah delavcev in farmerjev, posebno pa v provincialnih in federalnih volitvah zagotoviti, da bodo v teh zbornicah zastopani interesi naroda kot celote.

Nacionalni odbor je sestavljen od 75 članov, glavni vodja nove delavske stranke je v navdušenjem konvencije izvoljen vodja kanadskih komunistov, Tim Buck.

ODLOČNO STALIŠČE DELAVSKEGA PRAVNIKA

Toronto — Odločno stališče delavskega pravnika v delavskem sodišču v zadevi delavcev in jeklarske družbe "Atlas", je povzročilo krizo tako v delavskem sodišču, kakor tudi drugih krogih.

J. L. Cohen, K. C., kateri je zastopal delavsko unijo, je izdal izjavo zadnjega tedna kot odgovor sodniku, McTague, na neurednosti ki vladajo pri prej omenjeni družbi in tudi na podlagi omahljivosti ministrskega departamenta za delo. Cohen je naglasil, da je dotični odbor za poravnanje spora v industriji prisiljen delati v zelo omejenih določbah, zaradi skrčene legislacije delavske zakonodaje, ter omahljivosti administracije. Ker je odločno zastopal zahteve unije pri "Atlas" jeklarski družbi, je povzročilo njegovo stališče nesoglasje kajpak med njim, sodnikom in jeklarsko družbo.

Kakor smo zadnjič poročali se je vršila delavska sodnijska preiskava pri "Atlas Steel Co." zaradi spora izmed delavske in kompanijske unije. Ogromna večina delavcev je poverila mandat delavski uniji, dočim neznatna skupina z kompanijsko unijo vztraja z pomočjo kompanije, ki je kljub temu podpisala ugovor z kompanijsko unijo. To je v bistvu razlog spora in tudi dosedaj brezuspešnega zaključka tudi posredovalnega odbora, ter končno posledica nastle krize tega odbora in drugih odgovornih krogov.

Upati na je in kakor je razvidno

iz zadnjih poročil, da bo prišlo do sporazuma posredovalnega odbora kot celote, ki zahteva jasen delavski program z strani vlade, ter tudi določbe v tem oziru. Mr. Cohen je naglasil potrebo spremeniti določbe v delavski legislaturi, ter z tem odstraniti tako nezadovoljstvo med delavci, kakor tudi vzrok zastoja v industriji. Kaj je potrebno deželi v tekočem času, je potrebna akcija. To je pa tudi moje stališče, je izjavil Cohen.

NOVE ARETACIJE VOHUNOV

Washington — Državno justični departement je naznanil seznam imen vohunov, ki so bili zasačeni v Združenih državah, med temi tudi atraktivna blondinka Grace Buchanan Dinen, rojena v Toronto, Kanadsko Francoskih staršev.

Vohunsko delo se je sukalo okrog 34 let stare Grace vprid Nemčiji v Združenih državah. Prednedavnim zasačeni vohuni v Detroitu, so bili kaznovani po določenem zakonu z smrtjo. Kakšno kazen zaslužila Grace in Theresa Behrens in Dr. Fred Williams, oba iz Detroita, poročilo neomenja. Toda napram jamčevini da so na svobodi do sodnijske obravnave, je 50.000 dolarjev za vsakega posebej, kar vnaprej daja dokaz, da bo kazen po določenih predpisih v teh s smrtjo.

"EDINOST"

Published twice monthly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja trikrat mesečno v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Zavezniška konferenca

Napram poročilu o konferenci ki je točasno zaključena med Churchillom, MacKanzie Kingom in Rooseveltom v Quebec-u, dozdevno za razna o svrhi konference posebno pa komentarji zaradi odsotnosti predstavnštva Sovjetske Unije.

Neki krogi trdijo čes, da je vzrok odsotnosti predstavnštva Sovjetske Unije sedajna ofenziva Rdeče Armade, kateri poveljuje premijer Sovjetske Unije in maršal Rdeče Armade, Jožef Stalin, kateri je vsled tega zaposlen in neutegne prisostovati imenitnim pogovorom za nadaljne operacije. Drugi pa, da so pogovori med zavezniškimi voditelji o bodočih akcijah na Pacifiku proti Japonski, z katero je Sovjetska Unija podpisala nenapadalni pakt.

Trditve zadnjih bi lahko smatrali s ozirom na to opravičeno, dočim trditve prvih, da je sovjetsko predstavnštvo odsotno zaradi sedajne ofenzive, nima podlage in postaja celo smešno.

Kakšnega pomena je konferenca zavezniških voditeljev v tekočem času, ki je vsekakor resen in zahteva gotovih akcij, bo pokazala bodočnost. Obenem pa iz doslednosti takih pogovorov, ki se na našajo na militarne akcije, strateška vprašanja zavezniške armade, se moramo sprijazniti, da je to tajnost. Zato razni komentarji iz vsakodnevnih vesti, ter dozdevanja so lahko prav stranskega pomena, ali pa celo brez kakošne koli podlage. Kar je medtem važno je to, da omenjeni vodje niso prišli le na obisk v Quebec, ampak zaradi gotovih načrtov bodočih akcij zavezniške armade od efe in druge strani, ali bodo bodoče akcije že na podlagi doseženega delno sporazuma na konferenci v Casablanca, pričele tam od kjer bi imela vsaj delno direktno pomoč Sovjetske Unija, ter obenem se skrajšala kvava vojna vprizorjena po nemškem fašizmu, v Evropi.

Evropa sama po sebi je osnovno središče vojne proti osišču. Resnica je, da je Rdeča Armada zadnje dve leti, podnašala udarce najmočnejših fašističnih sil, nemškega fašizma, ter salitnetnih privržencev. O tej resničnosti priznavajo voditelji zavezniških držav; priznava tudi ostali svobodoljubci svet, posebno v zasužnjeni Evropi, nepodcenjujoč vojno na Pacifiku in akcijah zavezniške armade v severni Afriki in Siciliji. Ravno tako nepodcenjujoč materijalno pomoč Sovjetski Uniji z strani zaveznikov. Ker je že ta resničnost priznana in priznana tudi, da je Hitlerjeva vojna mašina osnova osiščnega odpora in moči, tedaj je srajni čas spoznati tudi osnovni pravec vojnih akcij in z ono činkovitostjo udarca proti sovražniku od katerega je pričakovati skorajšno zmago.

Sovjetska Unija naglašja in opozarja na potrebo ustanovitve druge fronte v zapadni Evropi. Zaradi odsotnosti druge fronte, je uspelo nemškim prihodno Stalingradu in se zadržavati na sovjetskem ozemlju z tako zbrano močjo, do danes. Kar v drugih besedah pomeni, da ni na vzhodni bojni črti, le nemška armada, nemško orožje, ampak s redko izjemo industrijska proizvodnja, poljedelske potrebščine in tudi delno armada iz cele Evrope.

Brez kakšnega komentarja Sovjetska Unija je opravičena zahtevati drugo fronto, kajti druga fronta ni fronta Sovjetske Unije, ampak fronta za osvobojenje cele Evrope. Sovjetska Unija vzdružuje nad dva tisoč milijonov vojakov, ter nad dvesto nemških divizij, to je, nad tri milijona vojaštva. Koliko pa je drugega orožja si lahko predstavljamo sami iz dnevnih poročil, ko samo v eni akciji pade nad 200 bojnih letal in toliko tankov. Torej zahtevo za drugo fronto, je potrebno ne le podpirati, ampak dejansko delati in zalagati vse potrebno, da se jo ustanovi čimprej. Kajti politika odlašanja je preočitna in izraža le težke rane sveta v splošnem. Rane pa nepoznajo obljub in odlašanja, tembolj takojšno akcijo.

Nova delavska progresivna stranka

Na drugem mestu priobčeno je poročilo o vstanovitvi nove delavske stranke, ki je zadnjega tedna vstanovljena na prvi vstanovni konvenciji. Napram poročilo razvidno je, da je nova stranka pridobila ogromno popularnost med delavci in farmerji. Najbolj očiten dokaz je, 500 delegatov, raznega poklica, ki jasno sam za sebe potrjuje, da je bila delavska stranka ne le potrebna, ampak nujna. Kajti 500 delegatov se ni zbralo na konvencijo, kakor gostje, da napolnijo dvorano in odbravajo govornikom, tembolj kot predstavniki iz raznih naselbin od unijskega gibanja, raznih drugih narodnih pokretov in delavskih skupin, izdelajo načrt za bodoče delovanje.

Nova stranka je sprejela tudi program, ki je v marsičem različen od drugih strank. Osnovno različen v tem, ker gre za enotnostjo kanadskega naroda v splošnem, posebno vzajemnost med delavci in farmerji, za podpiranje vojnih naporov Kanade; akcijah za ustanovitev druge fronte; brezkompromisno zmago nad fašizmom; tre pravično preuredi tev povojnega sveta.

Dotični program priobčimo v naslednji izdaji lista, zato se bomo delno omejili na obširnejšo razlago. Bolj važno je omeniti nekoliko besed o novi stranki in tudi pod skrajšanim imenom znano stranko CCF. (Co-operativ Commenvell Federation).

Delavska progresivna stranka, je takoj na konvenciji naznanila svojo pripravnost za sodelovanje z CCF in celo za priključitev. Toda CCF je ironično zavrgla to pripravnost delavske progresivne stranke v tem, čes da je to le maska komunistov itd. Od posameznih voditeljev CCF, ni nič nenavadna izpava. Saj so pred leti izjavljali na isti način in če bi delavci recimo, ki so bolj levičarsko naklonjeni sledili kaj takega v minulih volitvah, bi to bil poraz za CCF, ter obenem ljudstav v splošnem. Kajti za današnji čas ni važno kako posamezniki misli in želi, ampak kaj dela in kako razume one vrednote, ki prinašajo korist delavcem, farmerjem ter narodu in deželi v splošnem.

Dosti ljudi je, ki se strinjajo z komunisti; dosti jih je, ki se strinjajo z CCF, zatem pa z starimi strankami, če tudi v manjši meri, z to ali pa ono versko skupino, narodno itd. Če cenimo demokratična načela po njihovem pomenu, tedaj bi ne smelo obstojati dvoma ali pa prigovora, da so delavci in farmerji upravičeni do svoje politične stranke, brez izjeme na njena načela in verske nazore, delujejo čimbolj skupno in enotno. Kajti če tudi predstoječa nevarnost se takoj vpričo neizraža v tako očitni meri, bodo pa posledice zaradi nesloge in razkola, tembolj usodne.

Upati je, da bodo vodje CCF sprevideli svojo trdovratno napako za čas, ter postavili vprašanje sloge in vzajemne sodelovanja na dnevni red, ne zaradi preleviti se v "komuniste", "socijaliste" ali pa kakoršne koli politične skupine, ampak zaradi interesov delavcev in delavk, farmerjev in delovnega ljudstva v splošnem.

PREGLED SVETOVNIH RAZMER

Kakor vsak drugi razvoj gotovih razmer doseže stopjno ki zahteva spremembo bodisi v akciji, taktiki, do gotove meje celo v politiki; zlasti pa strateških vprašanjih, tako tudi v vojni.

V vojni kolikor igra vlogo obo-rožena armada z vsimi potrebnimi sredstvi proti sovražniku, toliko igra vlogo taktika in strateška dalekovidnost za razvrstitev armade in orožja, ter podvzetju akcije ob pravem času. Nekaj takega bomo dobili zdaj v tekočih razmerah v svetu, oziroma v protifašistični borbi, ki so kakor razvidno desegle go-topno stopjno in zahtevajo bolj odločne akcije ob vidni priložnosti za dobiti zmago v tem letu.

Za današnji svet ni tajnost, da je Rdeča Armada reševala civilizacije. Oni ki trdijo čes da je bila Anglija sama nad leto dni, nimajo podlage opravičiti svojo trditve. Kajti Sovjetska Unija, prvič in odklonila zavezništva z Anglijo in Moskva ni bila nič dlje od Londona pred in po 22 junijem leta 1941. Razdalja ki je delila to zavezništvo je bila v bistvu gotovih krogov v Angliji, ki ne nezaupno se ponasli proti Sovjetski Uniji, ter odpošiljali posredovalce za sporazum enostavne ljudi, mesto resničnega vladnega zastopništva. Toda 22 junij, kot obletnica zločinkega napada na Sovjetsko Unijo z strani nemškega fašizma, je spremenjen tako položaj protifašističnih sil, protifašističnega zavezništva, kakor tudi do cela karakter vojne. Od tega časa sem, vojna je "ljudska voja" za obrambo narodne svobode in neodvisnosti. Dočim pa do junija, je bila vojna kakor tudi prejšnje vojne, za nadvlado in po-vest v svetovnem obsegu.

Leto dni pozneje podpisan je 20 letni pakt vzajemnosti med Anglijo in Sovjetsko Unijo. Če tudi ni prišlo do istega pakta med Združenimi državami in Sovjetsko Unijo, je prišlo vsaj do boljsega razumevanja in medsebojne pomoči, največ po zaslugah bivšega ambasadorja Joseph E. Davies. Odobrena je kreditna trgovina "lend Lease" Bill, vključujoč Sovjetsko Unijo, skoraj po isti določbi kokor Vel. Britaniji. Da pa ni prišlo do pakta grede seveda zasluge gotovim krogom v ameriškem State Depratmentu in gotovih protisovjetskih krogov, ki niso odnehal od svoje odvratne propagande proti Sovjetski Uniji, na podlagi ustvarjanju nezaupanje njej s ozirom na družabni red in socialistični sistem.

Toda podpisan je koalicijski militarni pakt lansko leto, ki jeposebej predkrepil "Atlantsko Povelje" in toliko bolj zedinil zavezniški sporazum enotnih militarnih akcij. Posebej razumevalo se je ustanovitve druge fronte v zapadni Evropi. Ljudstvo v splošnem je pričakovalo ustanovitve druge fronte, še lansko leto, zlasti ko je bila Rdeča Armada v ofenzivi in na ta način prenašala vso težo nacistične moči na vzhodni bojni črti. Progressu naklonjene sile

takrat kakor tudi danes, so zahtevale ustanovitev druge fronte, opozarjajoča na apizersko politiko, katere povest bo menda ena od najbolj zlobnih v človeški družbi.

Na podlagi splošnega vznemirjenja in zahtev, zavezniška armada se je izkrcala v severno Afriko. Ta poteza delno je potolažila splošno vznemirjenost zaradi odlašanja na drugo fronto. Izmed drugih poročil, jasno se je održala celo nestrpljivost med armado v Vel. Britaniji, kjer so nekateri oddelki prebili nad dve leti brez akcij. Dokler je svet v splošnem potrpežljivo v svetovestjo nasledoval razvoj operacij v severni Afriki, klical in pozdravljal zavezniško armado, ni z tem odnehal od objektivne zamisli na drugo fronto. Temu najboljši dokaz je sklep konference v Casablanca, ki ni mogla prezreti to resničnost. Izjava zavezniških voditeljev je bila očitno vprid drugi fronti in čakalo se je le na trenotek.

Opozarjalo narod v Franciji, da strplivo čaka, ker dan osvobojenja ni več daleč. Ravno tako v drugih državah zasužnjene Evrope. Toda v kljub obljubam in opozarjanju naroda v Franciji, ter drugih krajih Evrope, preteklo je ne samo nekaj mesecev, ampak neposredna priložnost za naval na evropski kontinent v času zadnje ofenzive Rdeče Armade pri Stalingradu, ter zdaj od padcu Musolinijevega režima in ponovne ofenzive Rdeče Armade.

Res da je okupirana Sicilija, italijanski otok na sredozemskem morju, kar postavlja zavezniško armado neposredno na prag Italije, bazično za Balkan in južno Francijo. Vse to pa daleč od resnih in činkovitih udarcev proti nacistični sili od ene in druge strani z tem je podaljšana vojna, ter so pomnožene materijalne in tudi fizične žrtve.

ZAVEZNIŠKA KONFERENCA V QNEBE-U

V zadnji izdaji Edinosti pod naslovom: "Sovjetska Unija opozarja na odlašanje druge fronte", kar je prevod iz mesečne revije "Delavski razred in vojna", jasno se izraža nezadovoljstvo Sovjetske Unije radi zavezniškega odlašanja ustanoviti drugo fronto v zapadni Evropi. Toda ako bi prištevali nezadovoljstvo le Sovjetske Unije brez vključitev zasužnjene Evrope, ter narodne pripravnosti za neposredno akcijo na evropskem kontinentu, bi bili površni in neobjektivni. Najbolj podobni onim, ki skušajo opravičiti odlašanje za drugo fronto, na podlagi "too big ads" (nacistične premoči na obrežju), ali pa zopet drugim, ki razlagajo "bombardiranje" mest v Nemčiji in Italiji; kot edino dober način da se jih prisili na kapitulacijo in končno tretjim; ki napovedujejo ogromne žrtve z ene in druge strani pa, nezadostna pripravnost za invazijo kontinenta. V nižji kategoriji dobimo seveda one elemente, ki računajo drugo fronto za "komunistično" propagando in edino Sovjetski Uniji vprid.

Zaprav kakšen je točasno položaj? Prvič, Rdeča Armada je v ofenzivi. Nad 200 nacističnih in salitnetnih divizij je na vzhodni bojni črti. Do danes in napram poročilo najbolj brezobzirnega sovražnika Slovanov — proti Hitlerjevih razbojnikov in vničevalce, je spremenila obenem naže ženske. Ono niso več enostavne hišne gospodinjice in delavke, kakor smo jih poznali pred to vojno. Ne. V tej naporni in odločni borbi, one zavzemajo ne manj važen položaj v borbi od svojih očetov, moža in bratov. Nove vrline junaštva in vztrajnosti se žari pri njih o čemu nismo vedeli in se nadejali prej. Od prej enostavne hišne matere, žene in dekleta, so postale v zadnjih letih popolnoma enak tovariš z moškim v nemilosrdni borbi.

V tej borbi one so pokazale nove kvalifikacije, sposobnosti in vztrajnosti, katere lahko primerjamo z slavo junaštva naših mož, ker naša domovina pozna število naših junaških žena, ki so sodelovale v borbi. Toda v preletosti to so bili le redki slučajji. Danes v brutalni borbi proti okupatorjev, ogromno število naših žena, se bori v vrstah Partizanov. Mnoge od njih resnični heroji. Nekoliko slikovitih primerov in imen naših junaških žena:

Učiteljca Lela Panovič, je zapustila miroljubni šolski pouk takoj v pričetku invazije, vzela puško in ročno bombo, ter skupaj z svojim možem se pridružila Partizanom. Ona ni samo vztrajno prenašala težkoče življenja po barakah in raznih kotlinah, ampak je njeno ime prekrilo z neprimerno vztrajnostjo in korajžo borca. Ranjena v borbi, ona je zadržala Hitlerjevce v eni dolnini do zadnjega naboja in poslednjega vzdihla svojega življenja. Junaške smrti je umrla.

Tak položaj protifašističnega zavezništva objektivno nalaga spremembo o dosedajnih akcijah in dejansko daje prednost ustanovitev druge fronte v zapadni Evropi.

Druga fronta v zapadni Evropi, ni "komunistična" propaganda, tudi ne izključno vprid Sovjetske Unije. Ona je objektivna naloga najkrajšega pota do zmage nad nacistično zverino v Evropi. Narod v zasužnjeni Evropi, je že nešteto tokrat slišal o trenutku rešitve, toda odlašja se dan za dnevom. Ogromne žrtve ki jih daje tako Rdeča Armada vred z narodom Sovjetske Unije zadnje dve leti, ter žrtve zasužnjenih narodov v Evropi za osvobojenje, je vendar pričujoče dejstvo ne propagande in izključno volje posamezne skupine ali pa države, nego izključno in neposredno nalaga zavezniškega sveta za takojšno akcijo invazije zapadne Evrope. Naloga človekoljubnih sil sveta, da se zmanjšajo žrtve in da se čimprej zadobi zmago.

Točasno je v teku zavezniška šesta konferenca. Dorthy Tompson je v enem svojem članku postavila vprašanje: "Kako je mogoče da se vrše zavezniške konference v času ofenzive Rdeče Armade?" Res različno vprašanje, tembolj ko pričamo odvratnemu delovanju protinardnih sil v času, ki je potreben sporazum in sodelovanje vsih svobodoljubnih sil. Od druge strani primjer Vel. Britanije Mr. Churchill je dejal: "RUSIJA JE ZASLUŽILA NAŠO POMOČ". Imetnih izjav se ni manjkalo v zadnjem letu, toda izjave so zelo dobre če izražajo svoj pomen. Kadar pa jih prekaša termin njihovega pomena, tedaj ustvarjajo ne samo nezadovoljstvo, ampak celo dvom o svojem pomenu. To je pa lahko usodno za obče stvari.

Rezultat sedajne konference bomo pričali v bodočnosti, kakor smo tudi prejšnjim. Toda če bo nasledil po akcijah prejšnjih sklepov in celo v Casablanca, tedaj bo bodočnost opozarjala na sklepe konference v Yuebec-u, kot sklepe, ki niso dejansko služili splošnim ampak enostranskim interesom v borbi proti fašizmu. Enostranski interesi brez skupnosti so pa lahko usodopolni za svet.

Junastvo naših žena

Podgornjim naslovom Vse Slo-

venski odbor vam pošilja članek po Dragotinu Guštinčiču, ki se glasi: "Neprestana borba Jugoslovanskega naroda že nad dve leti proti najbolj brezobzirnega sovražnika Slovanov — proti Hitlerjevih razbojnikov in vničevalce, je spremenila obenem naže ženske. Ono niso več enostavne hišne gospodinjice in delavke, kakor smo jih poznali pred to vojno. Ne. V tej naporni in odločni borbi, one zavzemajo ne manj važen položaj v borbi od svojih očetov, moža in bratov. Nove vrline junaštva in vztrajnosti se žari pri njih o čemu nismo vedeli in se nadejali prej. Od prej enostavne hišne matere, žene in dekleta, so postale v zadnjih letih popolnoma enak tovariš z moškim v nemilosrdni borbi.

V tej borbi one so pokazale nove kvalifikacije, sposobnosti in vztrajnosti, katere lahko primerjamo z slavo junaštva naših mož, ker naša domovina pozna število naših junaških žena, ki so sodelovale v borbi. Toda v preletosti to so bili le redki slučajji. Danes v brutalni borbi proti okupatorjev, ogromno število naših žena, se bori v vrstah Partizanov. Mnoge od njih resnični heroji. Nekoliko slikovitih primerov in imen naših junaških žena:

Učiteljca Lela Panovič, je zapustila miroljubni šolski pouk takoj v pričetku invazije, vzela puško in ročno bombo, ter skupaj z svojim možem se pridružila Partizanom. Ona ni samo vztrajno prenašala težkoče življenja po barakah in raznih kotlinah, ampak je njeno ime prekrilo z neprimerno vztrajnostjo in korajžo borca. Ranjena v borbi, ona je zadržala Hitlerjevce v eni dolnini do zadnjega naboja in poslednjega vzdihla svojega življenja. Junaške smrti je umrla.

Španskemu kvizlingu postaja vroče

London — Glasom tukajšnjih poročil se trdi, da se so zadnjega tedna vršili pregovori med Britskim ambasadorjem Sir Hoare in španskim kvizlingom generalisimo Franko. Trdi se, da si Britski krogi prizadevajo pridobiti Franka na svojo stran v zameno oborožiti špansko armado v borbi proti osišču. Toda, Franko vztraja pri enostranski "nevtralnosti", to je dajati pomoč in držati vezi z Hitlerjem, mesto prelomiti odnošaje in se priključiti Zedinjenim Narodom.

Predobiti španskega kvizlinga na svojo strano, ne pomeni predobiti španskega naroda, da bo podpiral one krmilce, ki so prišli na oblast z pomočjo nemških in italijanskih fašističnih bajonetov. Krmilci, ki so zasčiteni po gestapovčih in fašistični miliciji. Resničen zaveznik Zedinjenih Narodov je Španski narod. Kako se zdaj maščuje apizerska politika v tem oziru proti interesom Zedinjenih Narodov, je dokaj očitno samo po sebi. Ako bi bila Španska Republika dobila pomoč od zunajnega sveta mesto zlo-rabnega "neintervencijskega odbora", ter blokado po morju, bi danes nudila ogromno pomoč v borbi proti fašističnih zločincev. Toda pregovori z fašističnimi kvizlingi, če tudi uspešni, ne bodo pridobili simpatijo naroda, tudi ne njegove podpore razen, da se sestavi vlado, ki bo odgovarjala narodnim težnjam.

Španski kvizling, ostane le omražen fašistični zločinec v očeh španskega naroda. Težke rane triletne vojne, se še niso zacelile in skelijo v plamenu mržnje in osvete. Po vsih prepisih mednarodne kazni nad fašističnimi zločinci, generalisimo Franko, ne more biti izjema. Tudi on spada pod isto kazeno.

POZDRALJENI DELEGATI

V imenu Upravištva in Uredništva Edinosti, pozdravljamo delegate prve konvencije Zveze Kanadskih Slovencev, ter ji želimo obilo uspeha.

Sto in sto deklet Belgradske Univerze, se je pridružilo Partizanom. Mnoga od njih se so borila z orožjem proti sovražniku. Zelo imeniten primer nam podajate sestre, Ivka in Bronislava Milič, katere ste pozneje zapadle v roke Hitlerjevih razbojnikov in potem streljane. Zatem deklet Leposlava Stankovič iz Leskovca, ki je skupaj z svozana Gajer, kateri je pretrgal nemščivljenje na oltar svoje domovine.

Iz glavnega stana izdajalca Hrvatskega naroda, Paveliča, pravi poročilo, da je med onimi, ki so pomladi 1942 organizirali partizansko borbo v Dinarskih planinah na Hrvaskem, bila Nadja, žena partikupirali mesto Gačko v Bosni ke telefonske in telegrafske vezi na postaji v Zagrebu. Ko so fašisti okupirali mesto Gačko v Bosni 1942 leta, so pobili vse ranjene partizane in bolničarke v mestni bolnišnici. Edino je uspelo uiti bolničarki Mariji Kustiric, ter se pridružiti svojemu oddelku, kljub ranjenosti. Ne manj zaslužna igralca Jelena Nedeljkič, katere se že dve leti bori v vrstah partizanov. Zatem je število žensk v partizanski armadi v Sloveniji.

Posebno je znana partizanka deklet edino znana pod imenom "Ančka". Do danes ne vemo o njenem pravem imenu in rojstnem mestu, toda ona je znana vsakemu človeku, ženam in otrokom v Sloveniji. Ona je strah Italijanom.

Enkrat ko je šla na poizvedovalno patrolo, razorožila je tri italijanske vojake, ter jih prignala na glavni stan partizanskega oddelka. Dostikrat ženske v partizanski armadi, izvršujejo najnevarnejši posel. Pod njihovim nadzorstvom je do cela zdravniška posluga. Jugoslovance niso le pripomočni oddelek partizanski armadi, ampak resnične bojevnice z svojimi možmi, brati in očeti. One zavzemajo zelo važne in odgovorne položaje.

V Partizanski in Narodni Svobodilni armadi, so ženske tudi pri stroojnicah, mortarjih, polu-strojnicah in celo pri topništvu. Poleg tega njihova je posebej skrb za ranjene, telefon in radio opravila. One se zavedajo da zmaga ne pride sama ob sebi, ampak se jo mora priboriti. Njihova junaška in vztrajna borba žari na obzorju in naznanja zmago!

D. Guštinčič.

FINSKA V RESNIH RAZMERAH

Stockholm — Sem dospela poročila trdijo, da si Finska reakcija prizadeva najti pota in načina predložiti za mir z Sovjetsko Unijo. S ozirom na to prišlo je celo do pregovora vred z nekaterimi krogi Švediji, da bi se izkoristilo Vel. Britanijo za posredovalca. Zdi se pa, da je taka zamisel ostala neuspešna ker Vel. Britanija noče imeti odgovornost za Finsko reakcijo, ki je podpirala Hitlerja v borbi proti Sovjetski Uniji.

Ni čudno če se je torej pojavila taka zamisel pri social-demokratih. Kajti kadar koli je bila bužavija v stiski, se je izključno oslanjala na social-demokrate, ki so na zvit način rešili pred katastrofo, ter z tem podaljšali jarem za večino delovnega ljudstva.

Zdaj seveda, ko so skoraj šteti dnevni Hitlerjevi vojni mašini in druge strani do skrajnosti izčrpan Finski narod, iščejo pota Finski social-demokrati, da rešijo katastrofo ki končno preti vred z Hitlerjem in Manerhaimom, tudi njim v povojni Finski. Kljub izdajalski sramoti in neoziraje se na tisoče žrtve finskega naroda in žrtve sovjetskega naroda, si prizadevajo na eden ali na drugi način opravičiti svoj položaj s znanimi izgovori in hinavščino. Toda nihče drugi kakor Finski narod sam, bo obrunal z takimi v domačih zadevah poznavaoč jih še iz zadnje narodne revolucije po prvi svetovni vojni, toliko bolj pa v sedajni, ki so zvesto podpirali Hitlerja in Menerhaima, mesto narodnih in mednarodnih interesov.

NAJ ŽIVI PRVA KONVENCIJA Z. K. S.

Timmins — Na redni seji oodseka Z. K. S., ki se je vršila dne 8 tg. m., smo sklenili prirediti piknik v korist prvi konvenciji in za pomoč listu Edinosti. Obenem na tej seji sta bila izvoljena delegata, Frank Brkopec in Margareta Slak. Smatrali smo za potrebno sklicati sejo ne samo rednih članov, ampak Slovencev in Slovenk v splošnem v tej naselbini. Zato smo napravili primerna vabila, kjer smo omenili, da ima vsak pravico voliti in predložiti delegate za prvo konvencijo Zveze. Kljub temu seja ni bila po številu uspešna, kakor smo sicer pričakovali. Zakaj, to je še vedno vprašanje?

Tukaj pri nas na severu je bila kakopak tudi sezona za borovnice in maline. Ljudje so komaj čakali nedeljo, da dobe prosti čas, da nabirajo edino sadje, ki tukaj raste, da na ta način pripravijo nekaj za čez zimo. Tudi letina prav dobro kaže v tem letu. Mogoče da je to vzrok, vsaj pri nekaterih, da se niso vdeležili seje; pri nekaterih pa kakor navadno je seja vedno druga ali pa tretja točka na dnevnem redu. Je le vedno izgovor in drugon na vedno primanjkuje dovolj časa. Tako gredo stvari tukaj dan za dnevom in leto za letom. Začeli smo kakor je omenjeno pripravljati vse potrebno za piknik. Bili smo že v skrbih, kakšno bo vreme, ko bo slovenski piknik. Na seji smo pa pozabili omeniti, da v slučaju slabega vremena, ali bomo preložili piknik, ali pa mesto tega priredili sicer domačo zabavo.

V petek in soboto, je padal dež, ter je mrzli veter vlekel čez severno pokrajino. Nekateri so nam že smeje rekli čes: "Slovenci bodo imeli piknik v hiši ali pa pod dežnikom". V nedeljo zjutraj pa kakor nalašč, pokazalo se je lepo poletno sonce na jasnem nebu brez kakšnega oblaka. Piknik bo, smo si veselo vzklisknili — in tudi res je bil!

Predkovenčna diskusija

Le par dni preostane predno se bodo zbrali delegati iz raznih naselbin od odevkov Zveze, morda tudi drugih društev in skupin, za prvo konvencijo Zveze Kanadskih Slovencev.

V dosedajni diskusiji nekoliko članov in članic, podalo je svoja mišljenja, sugestije in priporočila. Pričakovati pa je, da bodo delegati na podlagi dosedajnega delovanja, ter diskusije po odsekih, obogatili konvencijo in ji dali novega okrepčila, tudi nove moči; za nadaljevanje plemenitih ciljev, ki jih kot narodna skupina hočemo z našo vdanostjo za demokracijo in svobodo, pomagati ustvarjati.

Poleg dobre strani v dosedajni diskusiji opaža se neka omejenost. Ni bilo dovolj razlage po dosedajnih pravilih Zveze, ki so vsekakor osnovni potokaz k osnovnim nalogam konvencije. Manj ali pa več omejili smo se izključno na stvari starega kraja, katere so ne manj važne posebno za nas Slovence in druge sabratske narode v Jugoslaviji, od tukajšnjih, kjer smo dnevno odvisni od življenjskih, delovnih in gospodarskih razmer. To je z ene in druge strani pa, osnovne naloge in pripomočna sredstva v obsegu protifašistične vojne.

Osnovno vprašanje pred konvencijo ter Slovenci kot narodno celoto je, da strne v bratski slogi in vzajemnosti svoje sile; podpirati vojne napore Kanade in njenih zaveznikov v borbi proti osišču. Najprej je potrebno zmagati nad krvoločnim sovražnikom; osvoboditi zaslužne narode, ne da se miloščno in darili, ampak z puško, topom, tankom in z armado. Potrebno je vničiti sovražnika v Evropi. Da se to doseže je potrebna tako nezlomljiva sloga in enotnost vseh narodnih skupin, kakor tudi neizmerna zaloga sredstev za armado.

To osnovo moramo spoznati in dejansko tudi jo izpolnjevati z večjo vneto in aktivnostjo, kakor dosedaj. Spoznati moramo, da smo kot narodna celota neločen sestav kanadskega naroda. Z njim je

Slovenci so se pokazali v lepem številu, posebno iz South Porcupine, katerim gre seveda zahvala, kakor tudi posetnikom Slovencev in Hrvatov in Schumacher in Timmins, da je piknik uspel. Čistega dobička je bilo na pikniku \$129.97 centov. Skupna vsota je namenjena kakor je omenjeno za prvo konvencijo Zveze in vprid listu Edinosti.

Torej v imenu odbora se prav lepo zahvaljujemo vsem posetnikom, ki so nam šli na roko in pomagali so tako lepemu uspehu. Ne vem ali se naj tudi zahvalim "mužu" vremena, ki je dal tako lepi dan 15 avgusta.

Bratje in sestre! Konvencija se približuje. Koliko delegatov bo na konvenciji, je ležeče na nas. Glavni odbor je nemogoče pomagati tako finančno, kakor tudi ne osebnostno, ker to je zadeva prvič odsekov Zveze in drugih vseh drugih Slovencev in njihovih društev, da pošlje svoje delegate. Potrebno pa je da se udeležimo vsi konvencije, člani Zveze, raznih drugih društev, čitatelji Edinosti itd., oziroma po svojih delegatih.

Res da ni mogoče da bi bili vsi delegati, lahko pa skupno damo malo truda, da bo konvencija res uspešna. Kajti ne glede na vse drugo, ona je zgodovinskega pomena. Če tega nevidimo recimo danes in nemoremo razumeti v oni meri kakšno predstavlja, bomo to spoznali v bodočnosti. Obenem po razgovoru z drugimi razvidno je, da nam je list nujno potreben. Kako pogosto bo izhajal, je odvisno od nas samih. Kajti Edinost je naš list, narodni list. Torej to so važna vprašanja pred konvencijo.

Naše geslo naj bo: Še enkrat močnejša Zveza Kanadskih Slovencev in Edinost, tednik v letu 1944. Zivela prva konvencija Z. K. Slovencev.

Martin Bayuk, gl. Predsednik.

ODSTRANIMO MRŽNJO, PREZIR IN SEBIČNOST

Toronto — V zadnjem dopisu, ki je bil obenem tudi moj prvi, sem pripomnil da bom enkrat pozneje malo obširneje poročal o tukajšnjem zanimanju Slovencev, ter drugih resnih narodnih borcev na ta način, pa tudi z načinom posredovanja Mihajlovičevih četnikov. Torej to ni povestna preteklost, ne izvirna poročila iz različnih virov o razmerah in teškočah v Jugoslaviji, ampak živna pričča po človeku, ki je kakor omejeno uspel gotovi smrti.

Koliko je med nami Slovenci v Toronto zanimanja za kake nas tikajočih se stvari, naj navedem samo en primer: "Prednedavnim povrnjen Partizan, Radovan Dimović, je imel predavanje o razmerah borbe in neizrečnimi teškočami našega naroda v starem kraju.

Po naključju in z pomočjo Britskega poslanstva v Švediji, mu je uspelo priti v Anglijo, oziroma rešiti se enkrat ko je pobegnil in koncentracijskih taborišč v Norveški.

Tako je z posredovanjem (Angeškega ne jugoslovanskega) poslanstva prispel v Anglijo, zatem pa sem v Kanado. Že samo dejstvo je zanimivo, beg iz koncentracijskega taborišča v Norveški; beg čez mejo v Švedijo in potovanje v Anglijo in Kanado, ko bi ne bilo recimo nič drugega. Toda on je po nak-

ljučju prispel v Norveško iz Jugoslavije, oziroma uspel gotovi smrti kljub temu, da ga je Nedečeva oblast izročila nacistični okupatorski oblasti, katera je pobila na stotine resnih narodnih borcev na ta način, pa tudi z načinom posredovanja Mihajlovičevih četnikov. Torej to ni povestna preteklost, ne izvirna poročila iz različnih virov o razmerah in teškočah v Jugoslaviji, ampak živna pričča po človeku, ki je kakor omejeno uspel gotovi smrti.

Koliko Slovencev nas je bilo prisotnih na dotičnem predavanju o čividca o strahotah vprizorjenih pofašističnih zločinih v starem kraju? Predavanje ni bilo tajno ampak naznanjeno potom časopisov, letakov in tudi javno na pikniku dan poprej. Da ne pretiravam število, nas je bilo menda od vseh Slovencev živčih tukaj v Toronto, toliko da se mi ne zdi vredno omeniti števila.

Po mojem mnenju zadostuje to delno za potrdilo našega zanimanja o resnih stvareh od katerih niso celo naši interesi ločeni. Nemislim da je vsak mogel prisostovati predavanju, ker jih dosta dela nočne ših-te, drugi so pa mogoče bili zapos-

leni privatnem opravku itd. To je izjema. Toda sodeč po številu prisotnih, bi človek mislil da je prav neznanostno število nas v Toronto. Vsaj tako imajo dojem druge narodnih lovov na divjačine in ribe, ampak ko je bila kampanja za pomoč Sovjetski Uniji, so tudi oni zbrali gotovo vsoto in jo odposlali odboru vprid Sovjetski Uniji. Dostikrat se je pa slišalo, čes si kakor Indijanc, kar je pomenilo nekaj nekulturnega. Toda resnica je ravno nasprotno, da tudi Indijanci se zanimajo za tekoči čas, posvetujejo med seboj o gotovih nalogah z katerimi hočejo kot narodna skupina se izkazati vprid gotovih stvari v borbi proti fašizmu.

Torej zanas kot narodno skupino so ravno tako naloge, da ne prepuščamo čas in priložnost čes je to predavanje, seja ali pa shod, kjer se govori in posvetuje o narodnih teškočah, osvobodilni borbi in načrtih za bodoči povojni svet. Prepustiti da drugi rešavajo o naših vprašanjih, ni pravilno in tudi nismo opravičeni za kritiziranje kakršne koli narodne skupine. Mi moramo sami delati, sami se zanimati za splošne stvari vred z drugimi narodi tako, da kadar se bo vodila odločna beseda za spremembo ene ali pa druge stvari v novi domovini ali pa starem kraju, da smo zraven in da smo zastopani, kot narodna skupina.

Zavist, prezir in sebičnost mora izginiti, tako v svetu, kakor tudi med posameznim narodom. To geslo napolnjuje zvest človeka v splošnem, da koraka v tekoči vojni kot človek, za novo in pravično povojno človeško družbo. Kajti zavist, prezir in sebičnost, je na škodo ne samo posameznika, ampak skupnosti in najboljši prijatelj nesreči in trpljenju. Zato je skrajni čas, da spoznamo do cela današnji čas ter kot ljudje 20 stoletja, delujemo za srečno bodočnost naroda in človeštva.

L. Troha.

POSNEMAJMO MALI GERALTON

Port Arthur — Kot obično vsako leto, sva tudi letos šla z mojim možem in z otroci, na obisk k našim znancem in prijateljem v znani Geraldton. Zato ob tej priložnosti je sicer moja želja in tudi družine skupno, povedati nekoliko besed o tamkajšnjih rojakih in priateljcih. So to namreč neke vrste ljudi, da se človek počuti med njimi kakor doma pri svoji družini. Postrežljivi in uljudni!

Po imenu nemorem omenjati vsakega posebej, ker bi vzelo preveč prostora v listu, nego se vsem skupaj najlepše zahvaljujem za njihovo gostoljubnost in prijaznost, katero so nam izkazali za čusu našega bivanja med njimi. Obenem mi je tukaj omeniti njihovo skupno delo v napredku društvenega življenja.

Opazja se med njimi složnost in solidarnost, kot menda v malokateri naselbini. Namreč prišla sva tom ravno ko se je vršil skupni ali pa bolj znano vse-slovanski piknik. Kar iznenadena sva bila! Lahko rečem, da tako zabavnega piknika nisem bila deležna že precej časa. Bilo je vse veselo in živahno, kar se mi je dopadalo kljub temu, da sem bila takoj ob prihodu "aretirana" in da se je to ponavljalo nekajkrat. Seveda človek ne rad se se podvrže "aretaciji", toda to je neke vrste aretacija v veselju družbi in aretiranec plača gotovo kazen, ali pa mora kdo drugi odkupiti, kar gre vprid skupnega dohodka piknika. Geraldčani so skoraj pravi majstri v tem oziru! Izkoristijo na poseben način vsako priložnost. Toda njihova družabnost ni izključno patriotska le v Geraldtonu. Oni so prispevali za uspeh našega piknika Slovencev in Srbov v Port Arthurju, ki se je prednedavnim vršil. Ker sem pozabila se zahvaliti vsem za njihov prispevek, naj jim izrečem tem potom zahvalo tudi v tem oziru. Kajti mednjimi sem nabrala precej glasov za našo kraljico piknika v Port Arthurju, ki se je vršil malo kasneje.

Dalje obiskala sem stan "Rdečega križa". Kako lepo se mi je zdelo, ko sem našla tu zaposlenih skupino naših žensk, za pomoč zaveznikiškim armadam. Kar nekam sramežljivo se sem počutila zaradi tega, ker tudi v Port Arthurju smo takoj ob pričetku vojne aktivno sodelovale ženske pri takem delu.

Zavesti, svobodoljubnosti in požrtvovalnosti. Tembolj, da konvencija zborejo po onih vprašanjih tikajočih se za današnji čas ki so od prvotne naloge, ter obenem življenjskega in za narodni obstank, razna in pomembna.

G.M.

Zdaj pa je vse to nekam zaspalo. Ali je opravičenega vzroka za to, ne vem. Zdi se mi pa, da ga ni, ker tako delo je vendar potrebno, humanitarno in človekoljubno, ne le dokler bo trajala vojna, ampak celo tudi povojni bodo potrebe za tisoče revežev v zaslužjeni Evropi, neizmerno.

Torej z eno besedo "mali" Geraldton, nam daje vzgled v marsičem, da ga posnemamo tudi v drugih naselbinah. To je vzgled, ki poleg vsega drugega recimo gostoljubnost in prijaznost izražajo globoko zavest za narodne stvari — stvari tekoče dobe za narode in človeštvo. Tak utis sem dobila o naših vrlih rojakih tako Slovencev, kakor tudi Hrvatov in Srbov, ki mi ostane globoko v spominu.

Kakor smo brali v izjavi glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, se vrši prva konvencija dne 4 in 5 septembra, te imenovane organizacije. Kakor menda drugod, ji tudi jaz želim obilo uspeha. Želim da so vsi naši sklepi v smeri enotne fronte vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, da čimprej staremo Hitlerizem in rešimo svet suženjstva. Želim, da bo njen sad rodil močno organizacijo kanadskih Slovencev, za njihov narodni in kulturni napredok.

Torej, še enkrat se lepo zahvaljujem znancem in prijateljem v Geraldtonu, ter pozdravljam čitatelje in naročnike tega lista.

Vera Marohnič.

Obisk v Uredništvu

Zadnjega tedna ste obiskali Uredništvo, družini Gorše in Lesar iz Sudbury. Prijaznost in vljudnost, ste zares lepi vrline človeka, ki jo dobimo tako pri družini Gorše, kakor tudi Lesar. Seveda ob tej priložnosti ni zmanjkalo tudi raznega pogovora. Posebno sta Jože Gorše in Jože Lesar, imela prav dosti za povedati o ravnokar minulih volitvah in zanimanju ljudstva v Sudbury. Zdi se, da sta precej dobro podkovana oba s ozirom na tekoči položaj protifašistične vojne, ter tudi za povojno preureditev.

Medtem sta obiskala Uredništvo dva sosednja rojaka iz Zruženih držav. Anton Zornik, zastopnik "Prosvete" glasilo Slovenske Narodne Podporne Jednote, ter A. Klemenčič, kateri pa ima svojega brata, tukaj v Toronto. Upamo da bosta za času svojega obiska med kanadskimi rojaki, se počutila prav po domače kakor po navadi v prijaznostjo tukajšnjih Slovencev in njihovih družin.

Hvala, za obisk, Uredništvo.

PA ŽE NEKAJ

Iz poročil razodeva se, da so fašistični krogi pripravni proglasiti za odprta mesta, Berlin in Rim. Res nekaj imenitnega si lahko zamislimo! Kako da je celo fašističnim krogom prišla taka zamisel vpoštev? Recimo zlasti "arijancem" . . . "teutonom" . . . Saj so napovedovali pred leti o svoji "nepremagljivosti" (!). Kdo si bo za božjo voljo drznil bombardirati, Berlin, ter sveto prestolico Rim? Kje in kakšni pa so to junaki, ki tako mislijo? Kdo Rusi? O, kaj še! Čez dobri šest tednov se bomo pogovarjali v Mosk . . . so "arijanci" ustvarjali načrt.

Zdaj pa ko morajo zategadelj okusiti sicer samosvoj izum na lastnem pragu dejanskih strahot vojne, so pozabili, da je bilo precej mest v Evropi proglašeni kot odprta mesta, niso jih pa "arijanci" vpoštevili.

Se boljših medicin lahko pričakujejo, sicer ki so bolj činkovite tudi od bomb iz zraka? * * * Eden od naših rojakov mi je nekoč pripomnil: "Veš kaj ti rečem? Politika pa na stran. Mi smo nepolitični ljudje in nismo zrelji za politiko. Veš . . . tam . . . tam so možje, ki poznajo politiko (misleč na beleovratnike).

Ni bilo dolgo potem, ko se je tako togotil proti Rusom, čes kakšni brezverci da so. Imenovati druge narode z raznimi imeni, ker si so vpeljali nov družaben red in sistem, je kajpak ne politično, celo strogo kakor je videti "nestransko". Tak človek bi najprej storil prav dobro, da bi se toliko zanimal za

IZ BLAK STURGENA

Centeno uredništvo. V prilogi vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$10.05 centov, kar sem zbral na nabiralno polo za tiskovni sklad, ter tridolarja čistitka k prvi obletnici z moje strani. Skupaj \$10.05. centov.

Res da je malo pozno toda nikdar prepozno čes računamo, da je list odvisen od nas samih, to je od podpiranja za tiskovni sklad. Cena naročniki bi ne mogla kriti izdatkov čes leto, ko bi ne bilo dobrovoljnih prispevkov. Ti vzdržujejo list, da redno izhaja za kar si štejemo v posebno zadovoljstvo delavci in delavke, ker nas pravilno vodi in daje navodila po kateri poti naj korakamo, da pridemo v boljše in srečnejšo dobo za narod in človeštvo. To je tista vrednost ki jo moramo spoznati v Edinosti, da ta ne piše članke o dozvedanju na eno ali pa drugo zadevo tekočega časa, ampak objektivno in prepričevalno o gotovih nalogah naroda in mednarodni.

So časopisi, ki so napolnjeni zihajnih dozvedanj, Napolnjeni z raznimi vestmi iz raznih virov. Ko pa zberesh vse skupaj in hočeš izvleči končni zaključek, tedaj pa opaziš kako se ti je izmaknila pravilna pot k izhodu iz ene ali pa druge zadeve.

ZNACILNI SKLEPI ZEDINJENEGA ODBORA

Dne 7 avgusta se je vršilo zborovanje Zedinjenega odbora ameriških Slovencev, Hrvatov in Srbov v Clevelandu. Poleg zelo značilnih sklepov, ki jih je sprejel Zedinjeni Odbor, je za moralno in materialno podpiranje Narodne Osvobodilne in Partizanske armade v starem kraju. To je menda s ozirom na stari kraj in tudi protinarodne elemente, ki skušajo ovirati enotno sodelovanje Jugoslovanov tako na tem kontinentu, kakor tudi potom raznih drugih intrig v starem kraju, eden od najpomembnejših sklepov ameriških Slovencev, Hrvatov in Srbov, katerega poveat bo segala vrd z sklepi našega naroda v celoti.

Za današnji čas in razmere v katerih se nahajamo, je skrajni čas zavreči staro in neokusno zbadanje zaradi osebnosti ali pa političnih in verskih nazorov in prepričanj. Enotnost, to je geslo naroda v zaslužjeni Evropi, ki junaško vodi borbo proti nadmoči in krutosti sovražnika. To geslo je pravilno tudi za nas neoziraje se na vse drugo do končne in brezkompromisne zmage nad fašizmom. Ko je enkrat osvobojen narod, zmagana fašistična zverina, tedaj naj narod na svobodno demokratični podlagi si uredi svoje narodne in državne zadeve po svoji volji in zavesti.

V glaven sklepi Zedinjenega Odbora se na našajo, za neomejeno delovanje k enotnosti Jugoslovanov; podpirati Združene države in

L. Troha.

SABOTAŽA V DANSKI

Stockholm — Tukajšnji časopis "Svenska dagblad" je priobčil vest o sabotaži v Danski kljub da je kralj Cristian izdal poslanico na narod, da preneha z sabotažo in vničevanjem tovarn in drugih vrednostnih zgrad.

Toda narod se ni oziral na poslanico salitnega kralja ampak je nekdo podložil dinamitno pripravo pod tovarno aluminijuma v Fredericberg in v Copenhagen tovarna za razne vojne izdelke, ste bili razstreljeni proti kraju zadnjega tedna. Ravno tako je naletel na mino nacistični patrolni motorni člon, ki ga je raznesla na kosčke blizu Copenhagen, glavnega mesta Danske.

Izvršena je sabotaža tudi na več krajih železniške proge. Vest iz Stockholm nadalje zatrjuje, da se sabotaža nadaljuje navzlic drastičnim ukrepom z smrtno kaznijo. Ne drastični ukrepi in ne razne hinavske poslanice, ne bodo vplivale na narod, da zbere svojo moč in enkrat za vselej izžene notrajne in zunanje zločince za njegovo nesrečo in trpljenje.

take stvari, da bi vedel vsaj razliko izmed kaj je politično in kaj nepolitično. Z tem bi prihranil drugim nepotrebnega prepričevanja, sam sebi pa vzgled.

Delavci niso nikdar dozdevali o svoji življenjskih nalogah, vedoč vnaprej da je edino svoboda meja njihove borbe za obstanek življenja. Dozdevalo o posameznih stvareh le oni elementi, ki zakrivajo pravilne naloge delavca in delovnega ljudstva v splošnem, na račun svojega položaja. Toda resničnega delavskega časopis ne bo nikoli dvomil in dvomljivo se ponašal v današnjih nalogah za pobiti sovražnik, rešiti svet suženjstva in trpljenja, urediti socialne in družabne pravice na podlagi svobode in pravice.

Ob sklepu pozdravljam uredništvo in čitatelje lista — listu pa želim obilo uspeha.

Tony Jerše.

IZ PORT ARTHURJA

Priloženo pošiljam tri ponov naročnine. Nekoliko naročnikov je preselilo in prosim da se jim pošilja naročnina na novi naslov, kakor je na kuponih naslovljeno.

F. Cimprič.

GARSON ONTARIO

Centeno uredništvo: Priloženo vam pošiljam dva dolarja za novo naročnino. Prosim da takoj pošljete list novemu naročniku.

Gerden

Priznanje odbora za narodno osvobojenje

London — Odkar je vstanovljen odbor za Narodno Osvobojenje Francije v Afriki, katermu načeljuje Gen. De Gaele in Gen. Girard, so se med zaveznikiškim državami, navodno, Anglijo, Združene države in Sovjetsko Unijo, med drugim vršili tudi pogovori radi priznanja tega odbora. Tudi sam odbor je naslovil nekajkrat tozadevno vprašanje Angliji in Združenim državam, toda dosedaj vsekakor brez uspeha. Dočim Sovjetska Unija, je brez odlašanja in tudi omejitve v tem oziru priznala odbor, kot državno predstavništvo Francije.

Napram sedajnim poročilom in gotovo zaveznikiških pogovorov v Quebec-u, je naznanjeno, da so Anglija, Canada in Združene države, priznale odbor Narodnega Osvobojenja Francije, toda z rezervacijo s ozirom le na militarne zadeve. Dočim je Sovjetska Unija, kakor omenjeno priznala odbor neomejeno tako v civilnih, kakor tudi vojaških zadevah. Ta korak, ki je vsekakor opravičen z strani Sovjetske Unije, kakor je razvidno ni do cela v skladu z ostalimi zavezniki. Posebno je izgovor Združenim držav bil ta, da se za času vojne nepriznava neka forma vlade Francije, ampak po vojni. Dejstvo pa je, da ne bo nihče drugi bolj pripraven za mobilizirati francoski narod, kakor njegovo predstavništvo, čes je vdano narodnim interesom, za katere se bori narod. Kolikor pa je znano, De Gaulova skupina ima simpatije in vdanos francoskega naroda, ter je njen program odobran v Franciji, kakor tudi v Afriki, to je delu francoskih kolonij.

PREGLED BOJEV V JUGOSLAVIJI

Takoj po padcu Musolinijevoga režima in izkoriščajo vzemirjene razmere v Italiji, Slovenska osvobodilna Fronta, je sklicala velike narodne demonstracije. Dne 1. avgusta dvanajst tisoč naroda marširalo je v povorki po ulicah v Ljubljani, zahtevajo osvobodjenje slovenskih patriotov v koncentracijskih taboriščih in zaporu. Naposled in v duhu ogorčenosti proti terorja okupatorskih sil, demonstracija je izražala narodni protest, zahtevajo izgon okupatorjev iz Slovenije, da se nemoteno zedini v svobodni Jugoslaviji.

Narod, ki se je menda prvokrat v takem številu, navdahnjen z ljubezni do svoje domovine in vernosti Osvobodilni Fronti, je pogled tega klicala Sovjetski Uniji, Vel. Britaniji in Zdrženim državam. General Gamba, znan krvnik španskega naroda, ter veren hlapec Musolinija, je poklical vojske oddelke z tanki proti demonstrantom.

Nemške težave v trgovskih odnosih z Balkanom

London — Važni švedski gospodarski časopis "Industria" pravi v nekem članku o katerem poroča Office of War Information, da zahtevajo balkanske države zdaj v svojih trgovskih pogajanjih z Nemčijo, večjih garancij in računajo tudi višje cene za svoje proizvode. Tako nameravajo vsaj deloma nadomestiti izgube iz prejšnje dobe, ko so Nemci svojevoljno narekovali izredno ugodne pogoje in jih tudi dobili.

Noben narod ne more trajno nositi bremena vojnih stroškov drugega naroda, pravi švedski list. Nemski trgoviški kliringi se narastel na ogrožen neske, katere cene na 10.000 milijonov mark, ker je nemška industrija nezmožna dobavljati industrijsko blago deželam, ki imajo kliring z Nečijo.

V začetku so Nemci poskušali, glasom lista "Industria" izenačiti svoj kliring s tem, da so izvažali različno blago, ki je bilo njihovim upnikom sicer potrebno, katere so pa pod nemškim pritiskom vseeno morali sprejeti. Zdaj pa teh nepotrebnih stvari ni več na razpolago za izvoz.

Industrija pravi, da je jasno videti kako so postale balkanske dežele v svojih gospodarskih pogajanjih z Nemčijo bolj odporne. Madžarska je nedavno sklenila z Nemčijo trgovski dogovor, ki dovoljuje Madžarski, da že zdaj odaja naročila za stroje, transportna sredstva in surovine, katere bo morala Nemci po vojni dobaviti na prvem mestu.

Švedski list pravi, da je Nemčija jako nerada sprejela ta pogoj.

Sovjetski "Detroit"

Moskva — Harkov je bil eden skoraj od največjih industrijskih centrov v Sovjetski Ukrajini, oziroma Sovjetski Uniji. Zato je dostikrat v poročilo smatran kot glavno mesto Ukrajine, mesto Kijeva. Toda prestolnica Ukrajine je Kijev, Harkov pa po svoji ogromni industriji, kjer je bilo pred vojno vpostavljenih nad 900.000 delavcev, je matran za Sovjetski Detroit.

V Harkovu je bila težka industrija, ter se je izdelavalo od raznih drugih strojev, ogromna količina tankov, topov in drugo orožje. Poleg tega uredba mesta je bila z modernimi apartamenti za delavce, tlakirane ulice, park in razna druga zabavališča. Sportni stadion v Harkovu je imel 100.000 sedežev, za tem pa kinogledališča od največjih z 4.000 sedežev.

Toda danes Harkov je le kup ruševin. V tej vojni je štirikrat bil zavzet z ene in druge strani. Zdaj ga je Rdeča Armada spet zavzela in upati je, da ne bo prišel več v roke nacističnim zverinam, ampak stopnjema napredoval sicer do višje stopnje industrijskega centra in kulturnih ustanov, kakor pred vojno.

Ko so se ti približili demonstrantom iz tisoč grl razvil se je klic: "Mir! Osvobodjenje Italije iz nemškega terorja! Enotna borba naroda Jugoslavije in Italije, proti Hitlerjevemu Nemčiji!"

Ob tej priložnosti je bilo 22 aretiranih in drugega dne je izrečena obsodba proti njih z 22 let ječe, za vsakega posebej, na kar so obsojeni takoj prepeljani v Italijo.

Pred par dni zavezniška armada je okupirala zloglasni otok Lipari, na sredozemskem morju. Oziroma otok, kjer so bila koncentracijska taborišča in ječe za kaznjence. Ni izključeno da so med temi bili Primorski Slovenci in Hrvati, ne samo od zadnjih aretacij in izгона v sedajni vojni, ampak pred leti aretirani v Julijski krajini, Trstu, Gorici in drugih krajih Primorske. Vsekakor ponovni teror in nasilje fašističnega režima Bodoglija, ne bo zaustavilo narodnega revolta tako v Sloveniji, kakor tudi v Italiji. Dan osvobodjenja se približuje!

Nacistične izgube

Preko radio postaje "Milano Libertà", naznanjen je sledeči poziv:

"Mi s radostjo naznanjamo o močni aktivnosti ki se razvija v prid generalne stavke za mir. O njenem uspehu odvisno je, če bo Italija izključena iz vojne in nadaljni obstoj vlade Bodoglija, katere nadaljuje odnose z Nemčijo, ter plutokratsko kliko v Italiji, odgovorno za 21-letno strahovladno fašizma, kateri je privedel državo na rob propada in zapleteno v vojno pozorišče".

"Smatramo za potrebno opomniti stranke Narodnega anti-fašističnega bloka, da se ne podajo iluzijam, da bo Bodoglijeva vlada odstopila in zadovoljila narodnim zahtevam. Bodogli ne bo sam od sebe odstopil, tudi ne delal za mir. Mir se bo dosegel, strmoglaviti Bodoglijev režim, ter prisilili kralja na abdikacijo. Zato je važno ne izgubljati časa v organiziranju borbe in priprave za generalno stavko naroda in oroženega vojaštva".

Nadalje iz drugih virov poročila trdijo, da je precej postrila krizo Bodoglijeve vlade katoliška ljudska stranka, ki sodeluje z socialisti in komunisti, za izključitev Italije iz vojne, ter proti Bodoglijevega režima. Nadalje isti viri trdijo, da je pričakovati v naslednjih dneh resnih sprememb v Italiji, vključno s kraljevsko hišo "Savojev". Kajti narod zahteva kraljevsko abdikacijo, kakor tudi odstop Bodoglijeve vlade.

Odmev zadnjih volitev

Kirkland Lake — V tukajšnjem "Uptown Theatre" se je vršil shod pod avspicijo unijskega lokala 240. I. U. M. M. S. W. Glavni govorniki so bili na novo izvoljeni poslanci za tukajšna volilna okrožja severnega Ontaria, na CCF listi.

Da se je ljudstvo prebudilo v Ontario v splošnem, je dokaz provincialne volitve, kakor je že bilo omenjeno, posebej pa Kirkland Lake, kjer se spominjamo stavke rudarjev. Kako se so ponašali posamezni odbori sem poslani iz Ottawe, da poravnajo spor, najbolje vedo tukajšni rudarji ter ljudstvo v splošnem. Gotovo pa je da nismo pozabili delo takih odborov in naklonjenost, ki so jo izkazali "vprid" tukajšnjih rudarjev, oziroma rudniških baronov.

Delavci bi nikdar ne stavkali, ko bi ne bilo sebičnosti z strani delodajalskih družb. Njim se gre za večje dohodek, delavcem pa za pravičnejši zaslužek. To sta v bistvu si dva nepomirljiva nasprotnika le s razliko, da se gre delavcem za pravice in življenjski obstanek, delodajalci pa za dohodek. Torej odbori ki so posestvali v zadevi stavke rudarjev, so prezrli to resničnost pod pritiskom dohodkov rudarskih družb, mesto da bi priznali opravičene zahteve rudarjev in njihovih družin.

Rezultat provincialnih volitev je pokazal, da tudi rudarji severne-

KAJ SE GODI NA ŠTAJERSKEM

V nekem nemškem časopisu, katerega imena ne smemo navesti, je napisal Bundesfuehrer Steindl dolg poziv prebivalstvu Spodnje Štajerske, iz katerega je razvidno, da Nemci — prav tako kakor Italijani — PRITISNITI PEČAT KOMUNIZMA VSEM SLOVENCEM, KI SE JIM UPIRAJO. Ta zanimiv zgodovinski dokumenta pa dokazuje obenem, da tudi na Štajerskem boj in upor našega naroda nikakor še nista prenehala — in da se vedno naraščata. Članek ima naslov:

ODKRITA BESEDA VSEM SPODNJE-ŠTAJERCEM

Dolžnost nacionalnih socialistov in pripadnikov fuchrerja v teh oddolnih mesecih je, da jasno določimo svojo pozicijo. Poglavitna naloga štajerskega "Heimatbunda" je, da z dušo in telesom stremi za tem, da postane položaj, katerega je ustvaril nemški meč, trajen in več.

Več kot dve leti sta že minuli od onih burnih dni preloma; mrzlica je ponehala, nadomestile so jo vsakodnevne skrbi, delo in boj.

Dnevi preloma v letu 1941 pomenijo konec zavednih nositeljev politične oblasti malih minoritet, katerih ideologija se ni skladala s pripadnostjo prostora. V kolikor jih nismo vrgli ven in pregnali iz dežele, so vsaj deloma že razumeli in zdaj navidezno poskušajo uživati se v nove razmere. Sprejeli so naš novi red akoravno je ostalo njihovo duševno čustvovanje neizpremenjeno, prav kakor njihovi politični cilji in nameni. Njihovo zadnje upanje je vojna in možnost nemškega poraza.

Dokler so nemške armade zmagoslavno napredovale, so se malodušno skrivali in se odpevedali umpanja obnočev starega režima — razven nekaterih komunistov, ki so odšli v gozdove, ko se je začel boj proti bolševikom. Hoteli so ubogati povelje kominterne in kot partizani motiti javni mir in

Nacistične izgube

London — Tukajšnji poročevalni krogi so posneli podatke na podlagi posebnega bulletina vojne komande Sovjetske Unije, ki daje pregled dosedajšnjih nacističnih in salidnih izgub na vzhodni bojni črti. V zadnja dva meseca v sedajni ofenzivi so nacisti in saliteti izgubili nad milijon vojakov, ubitih, ranjenih in vjetih, pravi poročilo. Na podlagi prejšnjih poročil in odkar je Hitler zahrbno napadel Sovjetsko Unijo, je število nacističnih izgub doseglo 7.400.000, ubitih, ranjenih in vjetih vojakov in častnikov.

Ob drugi obletnici dne 22. junija posebni bulletin vojaške komande je med drugim omenil, da so do tedaj nacistične izgube znašale okrog 6.400.000. Toda odkar so nacisti skušali z poletno ofenzivo pri Kursku prodreti v notrajnot Sovjetske Unije, očitno je, da Sovjetska Unija postaja rodovitno groblje za nacistično silo. Izgube od 12. julija do zadnjega tedna se računajo nad milijon vojakov in častnikov, pobitih, ranjenih in vjetih. V borbi pri Kursku, so nacisti izgubili nad 300.000 mož. Število vjetnikov znaša pa 25.000.

Od 5. julija sem posebni bulletin vojaške komande pravi, da je Rdeča Armada zaplenila: 875 tankov; 1.274 topov; 429 strojnic in 4.230 trokov. Povrh tega pa vničila: 4.600 bojnih letal; 6.400 tankov;

ga Ontaria niso pozabili storiti svojo dolžnost v tem oziru. Odali so svoj glas novim zastopnikom nadejajoč se od njih, da bodo storiili vsaj nekaj vprid onih, ki dnevnim kljubuju na sto in sto stopal pod zemljo, le za borni življenjski obstanek. Da bodo v provincialni zbornici resno zastopali in dejansko izpolnili obljube v predvolilni kampanji Naj enkrat odmeva beseda v takih zbornicah tudi malega človeka, kateri prenaša največje breme dela in za obrano domovine, toda najmanj pa vpoštevati v opravičenih zahtevah za svoj žiplenski obstanek.

daj je znašala nacistična sila okrog 3 milijona mož na sovjetsko-nemški bojni črti".

Gornji podatki nudijo precejšen primer proti kakšni moči se bori Rdeča Armada že nad dve leti, obenem pa dejstvo, da je nacistična sila zbrana na vzhodni bojni črti, kar pomeni da edino direktna pomoč bi bila ustanoviti drugo fronto v zapadni Evropi.

3.800 topov, ter več 20.000 trokov in raznih vozilnih priprav na 500 milj dolgi bojni črti.

"Rdeča Zvezda" glasilo Rdeče Armade med drugim pravi: "Nacisti so izgubili eno tretjino svoje moči na vzhodni bojni črti. Dosegred. Njih delovanje je bilo politično brezciljno in nevažno, dokler je bila Nemčija zmagovita na bojišču. Njih naporji so bili brez pomena, akoravno se je včasih pripetilo, da so naši najboljši ljudje postali njihove žrtve.

Zdaj pa je vojna vstopila v odločilno fazo. Usoda nam ni prihranila preizkušelj, porazov in žrtv in nas bo naredila bolj trde. Končno zmago bomo dosegli le v trdem boju — ne bomo je dobili v poklon, kot darilo.

Jasno je videti, da vojaški dogodki v vseh poedinostih odmevajo v političnem življenju na Spodnjem Štajerskem. Odmev je tukaj mnogo bolj močan nego kjerkoli drugje v rajhu, kjer je ljudstvo zaradi svoje nacionalno socialistične vzgoje bolj utrjeno napram političnim in vojaškim neuspehom vsakdanjih bojev.

S ponosom smemo reči, da je večina prebivalstva na Spodnjem Štajerskem ohranila zaupanje v

Vesti iz domovine

Prejeli smo izvirno vest iz domovine, da se nahajajo v bolnišnici Ospidali Riuniti, Santa Maria, Castiglione Fiorentino blizu Arezzi, naslednji Slovenci:

Črnkovič Jože in Marija, Gornji Potok št. 2; Dremelj Jože, Draga 30, pošta Višnja Gora; Zakrajšek Andrej, Strimica, Nova Vas; Praznik Ignacij, Marčidol, pošta Velika Loka; Tomšič Jože, Vrh 6, pošta Žužemberk; Levec Ivan, Ljubljana, Florjanska 15; Stefančič Jože, Ribnica 103; Kobal Leopold, Ljubljana Novi Trg 1; Rajh Janez, Gabberje 32, pošta Brusnice; Babnik Franca, Bizovik 35, pošta Dobrunje; Osredkar Alojzij, Pristava 7, Polhov Gradec; Strah Jože, Kompolje 114, Dobropolje; Bobnar Rudolf, Vabča vas 83, Semič; Modrijan Jože, Rovte pri Logatcu; Mež Jože, Vrbljenje pri Ljubljani; Resedič Anton, Bela Cerkev; Zupet Alojz, Skocijan pri Novem Mestu; Miklič Anton, Travnik 30, Loški potok; Volk Janez, Dolenja Vas 7, Šmarje; Jordan Anton, Predgrad, Stari trg ob Kolpi; Burgar Ivan, Sustaršičeva 24, Moste pri Ljubljani; Remec Franc, Svica 31, Dobrova; Habič Vinko, Sostro 77, Dobronje; Strah Franc, Sostro 55; Gliha Jože, Marčidol 19, Velika loka; Vesel Vencelj, Sodražica 70; Urbič Anto, Lipsen 9, Grahovo; Ančnik Anton, Vrh 11, Ig; Lunder Adolf, Rašica 10, Velike Lašče; Okorn Anton, Borovnica 142; Radovič Jože, Preloka 20, Vinice; Lampel Jože, Višnje Gore; Vesel Anzej, Zador 4, Devica Marija v Polju; Likar Stanko, oRčna dolina 156; Salmič Alojz, Osterc 45, Kostonjeva; Grum Mirko, Polhov Gradec 68; Simončič Janez, Vinivrh, Semič; Černe Rudolf, Brezje 14, Semič; Zidar Jože, Colnarji 4, Fara pri Kočevju; Ambrožič Franc, Bobna gora, Polhov gradec; Malnar Ivan, Zamost, pošta Brod na Kolpi; Mavrin Peter, Dolenja vas, Stari trg; Grlica Franc, Bitna ves 1, Trebalno; Kavšek Janez, Mleševo 7, Stična; Lipovec Jože, Sodražica 95, Anžur Franc, Ostro 7, Rogale Ivan, Vas 35, Fara pri Kočevju; Prijatelj Franc, Zamostec, Sodražica; Veselič Nikolaj, Vrhovci 6, Adlešiče, Kampil Alojz, Semič.

Andrei A. Gromyko nasledil Litvinova

Washington — Andrei A. Gromykov, je nasledil Maxm -a Litvinova na položaj ambasadorja Sovjetske Unije v Združenih državah. Litvinov je prednedavnim poklican v Moskvo, ter je bil ob tej priložnosti imenovan v komisariat za zunanje zadeve Sovjetske Unije.

Neki krogi so zelo histerično komentirali to izmenjo v zadevah Sovjetske Unije in Združenih držav, češ da je to znak nezadovoljstva Sovjetske Unije z akcijami zavezniškov. Ta vzemirjenost je pa dosegla svoj višek pri onih krogih, ki celo napovedajo "separatni mir" med Sovjetsko Unijo in Nemčijo.

Značilno je, da je vsak korak Sovjetske Unije tako dobro nadzorovan in izživja komentarje, ter razna dozvedanja. Toda tembolj značilno bi bilo, ko bi taki krogi se sprijaznili s domačimi zadevami, prej, kot pa pometali prag svojega sosedu, oziroma zavezniku v tem oziru. Sigurno je, da bi našli pravdosti smeti na škodo tako naroda kakor tudi dežele.

Menda Sovjetska Unija ima prednost od tega, da svoja poslanstva namešča brez priporočil in volje raznih kratkovidnežev in histeričarjev.

OBSOJENI NA DOSMRTNO JEČO

(—CI) Glasom izvirnih vesti iz domovine, katere smo te dni prejeli po podtalnih kanalih, so bili od vojaškega sodišče v Ljubljani obsojeni na dosmrtno ječo v mesecu aprilu naslednji Slovenci in Slovenke:

Majda Vrhovnik, Ljubljana; Srečko Pleško, Ljubljana; Franc Černe, Spodnji Kašelj pri Zalogu; Jakob Pristavec, Podpeč; Milan Molek, Črna vas pri Ljubljani; Franciška Jevc, Črna vas; Anton Boltežar, rna vas; Matija Vajda, Črna vas; Ferdinand Javornik, Ljubljana, Gvidon Javornik, Ljubljana; Ana Ferjan, Ljubljana in Andrej Masle, rojen v Waukegan-u. III. USA.

zmagu in kljub Stalingradu in Tunisu ohranila svoje vedenje iz prejšnjih mirnih dni, predno je privihrala burja in rezdražila urove. Naši politični nasprotniki, mala brezpomembna manjšina, ki je skozi 23 let nosila prapor šlovanstva, mislijo da zopet dihajo svež zrak in prihajajo zopet na površje.

Med njimi je razločevati skupino, ki deluje proti nam po ukazih iz Moskve, skupina zločincem in sanjačev, ki terorizira posamezne pokrajine na Spodnjem Štajerskem. V njihovih vrstah skoraj ni nobenih Spodnje-Štajercem. To so povlačni ljudje iz Gorenjske, iz italijanske province Ljubljana in iz nekaterih delov Balkana.

Smatramo, da te tolpe niso vojaiki, temveč morilci in naš cilj je, da jih iztrebimo. Nasprotniki, ki nas sovražijo brez hrabrosti, bodo morali sami nositi posledice in bodo delili njih usodo. To so roparji, toda njihova duševna, dogmatična smer jim daje večjo moč. Oni poskušajo zlomiti duševni odpor Spodnje-Štajercem s tem, da širijo laži, govornice in sovražna gesla. Roparji so, in sovražniki rajha — zato bomo pobijali duh in smer njihove propagande, dokler jih ne uničimo. Preprečili bomo tudi, da se ti saboterji ne bodo mogli umakniti iz svojih duševnih bunkerjev in v trenutku zmage priti nazaj, ter postati člani skupnosti, proti kateri so se borili v njenih najtežjih urah.

Spodnje-štajerski delavci in kmetje, ne dajte se preslepiti in ne izgubljajte svoje vere v nemško zmago. Udarjali bomo po teh roparjih in oni Spodnje-štajerci, ki so nam zvesti, naj računajo na to, da jih bomo branili. Fronta na Spodnjem Štajerskem je jasna — vsi oni, ki drže s sovražnikom bodo poginili.

Tako se glasi grožnja fašističnih razbojnikov proti Spodnje-štajercem. Toda grožnja ne bo uspeła. U splela bo pravica in človekoljublje.

IZ TIMMINSINA

Cenjeno uredništvo: Priloženo pošiljam 8 ponovnih naročin in za tiskovni fond \$2.89 centov. Skupaj prilagam denarno nakaznico v znesko \$18.98. Za tiskovni fond so darovali: Slavka Schafer en dolar, J. Perko- vič 89., G. Stark, 50c., ter po 25 centi, K. MacMellon in F. Flik. Za tiskovni sklad je zbrala \$2.00, M. Slak, 89 centov, pa A. Starič. Iskrena hvala tako ponovnim naročnikom, kakor tudi darovalcem za tiskovni sklad.

M. Slak.

Borbena enotnost južnih Slovanov

(Brzobjavno Edinosti)

Moskva — V pričetku minulega stoletja srbski narod je začel borbo, za narodno neodvisnost. Že tedaj mu je bilo jasno zlasti njegovim najboljšim predstavnikom, da je narodna in ekonomska neodvisnost edino mogoča ako so južni Slovani, Slovenci, Hrvati in Srbi zedinjeni. Potreba ki se je v oni dobi izražala ne le kot nujna, ampak je bila očitna na različne načine. Tako naprimer v februarju leta 1808 militarne oblasti v Sloveniji in Hrvatski so naznanile Avstrijskemu imperatorju Francu, da je 525 vojakov, medtemi 327 "Graničarjev" 188 pehotnikov in konjenikov, dizetiralo redno armado, ter pobegnilo v Srbijo. Ko je pa formirana Ilirija v letu 1809 "Združene skupine Slovencev in Hrvatov" Administrativni Svet" za osvobodjenje Srbije, je sprejel sklep da se Srbija združi z Ilirijo, ter je potom peticije naslovil prošnjo Napoleonu, da jo vzame pod svojo protekcijo. "Administrativni Svet" je zgotovil Napoleonu, da bodo primeru Srbov sledili vsi južni Slovani na Balkanu in Avstriji. Kajti če tudi majhna in slabotna Srbija pod tujim Turškim jarmom v letu 1848, je poslala 8000 dobrovoljcev v pomoč Hrvatom v borbi proti Ogorom. Če tudi jih ni zapadla priložnost sodelovati v borbi, je to dokaz, da so južni Slovani si izražali pripravnost za medsebojno pomoč in združitve v eno državo.

Leta 1875 in sicer ob "vstaji" v Bosni in Hercegovini, katere je bil glavni cilj osvoboditi te kraje in jih pripojiti z Srbijo. Tri leta se je nadaljevala nemilosrdna borba proti tlačiteljev, kjer so južni Slovani na en ali pa drugi način sodelovali v njej. Prvi komandir upornikov v Bosni od leta 1875-78, je bil Slovenec po imenu Hubmajer iz Ljubljane. Ne manj se je odkloval tudi drugi Slovenec po imenu Stibil, kateri je pozneje se pridružil redni srbski armadi pod vodstvom Vukasoviča. Zatem dobimo kot velika patriota, Crosta in škofa Strossmajera, ki sta sistematično podpirala upornike z orožjem in strelivom. Škof Strossmajer je preko Bosenskih Franciškanov, osebno sodeloval in organiziral vstajo. Ko so Avstrijske oblasti potom svojih privržencev izražale pripravnost podpirati Bosenske Hrvate, škof Strossmajer je izdal Franjevcem

Dragotin Gustinčič.

Pet milijonov ubitih in deportiranih

New York — Posnemamo izjavo Instituta v zadevah Židov, ki se glasi: "Desetletna vojna Hitlerja proti Židov, je dosegla strašne številke žrtve. Pet milijonov od skupnega števila 8.300.000 prebivalcev židovskega porekla v Evropi, je ubito, vključujoč tudi deportirane, katerih število je skoraj neznano. Komaj 3 milijona Židov je pri življenju v 24-tih državah na evropskem kontinentu. Hitlerjev "novi red" je šel za tem, da popolna vniči Žide, ne le potom nečloveških masakralij in programa, ampak na umeten način z izstradanjem, stopnjema s raznimi torturami po vničevnih taboriščih in prisilnem delu.

Isti Institut naznanja, da se je okrog 1.180.000 Židov priselilo v Sovjetsko Unijo, okrog 180.000 pa v razne druge države. Največje čtevilo žrtve je bilo v Poljski, kjer so nacisti od 3.300.000 prebivalcev, pobili 1.600.000 Židov.

KUPON ZA SPREMEMBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spopolnite spodnji kupon:

Ime:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto: Prov. Drž.

NOVI NASLOV:

Ime in imek:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto: Prov. Drž.

Pošljite z spremembo naslova ali pa ponovite naroč.

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.